

kaynakçasız

Yazar Derya Kaymaz

Gönderim Tarihi: 16-Kas-2017 06:40PM (UTC+0200)

Gönderim Numarası: 881018099

Dosya adı: 4961-17653-1-RV_2.docx (56.64K)

Kelime sayısı: 5780

Karakter sayısı: 43522

1

ISSN:2458-9489

2

3

Volume 14 Issue 4 Year: 2017

4

5

**The family characteristics of
juvenile delinquency in
Turkey¹**

**Türkiye' de suça sürüklenen
çocukların aile özellikleri**

Derya Kayma Güneş²

Rıza Gökler³

¹Bu çalışma "Ergenlerin bazı kişilik ve aile özelliklerinin suç davranışına etkisi" adlı doktora tez çalışmasına katılan katılımcıların verileri kullanılmadan oluşturulmuştur.

² Student, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Graduate School of Health Sciences Clinical Oriented Social Work, deryakayma@gmail.com

³ Doc. Dr., Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Health Sciences Faculty, Social Work Department, rizagokler@gmail.com

Abstract

6

In this study, it is aimed to examine the family characteristics of juvenile driven into crime in Turkey. For this purpose, literature information focusing on juvenile delinquency has been examined and the importance of family in juvenile delinquency has been assessed. In the study, the research results about the subject were compared. Familial factors influencing the juvenile delinquency are discussed with crowded family, deterioration of integrity, socioeconomic and cultural level, family crime and child neglect/abuse, family relations.

Özet

Bu çalışmada Türkiye’de suça sürüklenen çocukların aile özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çocuk suçluluğunu odak alan literatür bilgisi incelenmiş ve çocukların suça sürüklenmesinde ailenin önemi değerlendirilmiştir. Çalışmada, konu ile ilgili yapılmış olan araştırma sonuçları karşılaştırılmıştır. Çocukların suça sürüklenmesinde etkili olan ailesel faktörler ailenin kalabalık olması, bütünlüğünün bozulması, sosyoekonomik ve kültürel düzeyi, ailede suç olgusu ve çocuk ihmal/istismarı, aile içi ilişkiler başlıkları ile ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Suçluluğu, Suça Sürüklenen Çocuk, Ailenin Önemi

Keywords: Juvenile Delinquency, Juvenile Driven into Crime , The Importace of Family

6

7

Giriş

8

9 Bir çok çalışma alanının ilgi alanına giren çocuk kavramını tanımlamak oldukça zordur.
10 Günümüzde kabul gören uluslararası sözleşmelerdeki çocuk tanımlarına bakıldığında çocukluk
11 döneminin 18 yaşına kadar kabul gördüğü, bu yaş grubundaki bireylerin de çocuk olarak
12 tanımlandığı görülmektedir. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi (1995)' nin 1.
13 maddesinde de benzer bir tanımlama bulunmakta; on sekiz yaşına kadar her insan çocuk
14 sayılmaktadır. Ulusal mevzuatta ise; son yıllarda çocuklara yönelik yapılan en son düzenleme olan
15 Çocuk Koruma Kanunu (2005)' nin 3/1-a maddesine göre ise çocuk “Daha erken yaşta ergin olsa
16 bile on sekiz yaşını doldurmamış kişi” olarak tanımlanmıştır. Gelişim psikolojisine göre ise çocukluk
17 dönemi bilişsel, fiziksel, cinsel, sosyal ve duygusal gelişim dönemi özelliklerine göre farklı
18 gruplandırılmaktadır. Buna göre; 12 yaş öncesini çocukluk dönemi, 12-18 yaş arası ergenlik, 18 yaş
19 sonrasını genç yetişkinlik ve yetişkinlik dönemi olarak ele alınmaktadır (Gander ve Gardiner, 1993;
20 Santrock, 2011). Her iki disiplinin çocuk ve çocukluk tanımlarına bakıldığında gelişim psikolojisinde
21 ergenlik olarak alınan dönemin ulusal ve uluslararası hukuk sisteminde çocukluk olarak ele alındığı,
22 bu dönemdeki bireylerin gelişim psikolojisinde ergen, hukuk sisteminde ise çocuk olarak
23 tanımlandığı görülmektedir. Gelişim psikolojisinde ergenlik döneminin çocukluktan ayrılmasının
24 temel nedeni bu dönemde hızlı bir şekilde fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel değişimlerin
25 yaşanmasıdır. Birçok gelişim alanında yaşanan bu hızlı değişim yeni uyum sorunlarını da beraberinde
26 getirmektedir. Bu nedenle ergenlik dönemindeki gençler riskli davranışlara daha fazla
27 yönelebilmekte ve bu riskli davranışların olumsuz sonuçlarına daha fazla maruz kalmaktadır.
28 Ergenlik döneminde görülen riskli davranışlardan biri de suç davranışdır.

29 Amerika ve Avrupa' da 18. ve 19. yy'dan sonra ilgilenilmeye başlayan ergen suçluluğu kavramı 1899
30 yılında Chicago'daki ilk genç suçluluğu yasası ile gelişmiştir (Shoemaker, 2005). Batı yazınında
31 “Juvenile Delinquency” terimiyle açıklanan ve tam karşılığı “reşit olmayanın suçluluğu” olarak
32 çevrilen çocuk/ergen suçluluğu kavramı, hem çocukluk hem de ergenlik dönemini içine almaktadır,
33 Türkiye’de de bu kavram sosyal bilimlerde “çocuk suçluluğu” olarak tanımlanmaktadır (Polat,
34 2002).

35 Çocuk suçluluğu, İçli (2007)'ye göre hukuki anlamda çocuğun sosyal uyumsuzluğunun bir ifadesi
36 veya çocuğun sapmış davranışlarının yasal müdahaleye ihtiyaç duyması; Akyüz (2000)'e göre ise
37 çocuk suçluluğu çocuğun ceza kanunlarında suç sayılan bir fiili işlemesi sonucunda yargı
38 organlarının önüne getirilmesi olarak tanımlanmaktadır. Her iki tanımlamada da çocuk
39 suçluluğunun hukuki boyutuna vurgu yapılmıştır.

40 Ülkemizde çocuk suçluluğunun durumu incelendiğinde son beş yıllık dönemde güvenlik birimine
41 suça sürüklenme ile gelen veya getirilen çocuk sayısında belirgin bir artışın bulunduğu
42 görülmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK, 2016) verilerine göre; 2010 yılında güvenlik
43 birimlerinde getirilen suça sürüklenen çocuk sayısı 83.393 iken, 2014 senesinde bu sayı 117.486'ya,
44 2015 senesinde 118.245'e yükselmiştir. En son veri olan 2016 senesinde ise sayının 108.675'e
45 düşmüştür. Son iki yıllık verinin cinsiyet dağılımlarına bakıldığında ise 2015 senesinde güvenlik
46 birimine getirilen suça sürüklenen çocukların 101.097'si erkek, 17.148'i kız; 2016 senesinde de
47 91.699'u erkek 16.976'sı ise kız çocuğudur. Çocuk suçluluğuna yönelik bu resmi veriler suç
48 nedeniyle adli birimlerde bulunan çocukların popülasyonunun arttığını, ayrıca kız çocuklarının suça
49 sürüklenme sayısında da artışın olduğunu göstermektedir. Ancak bu verilerin çocuk suçluluğu
50 alanında sadece buz dağının görünen kısmını oluşturduğu da unutulmamalıdır. Resmi veriler ile
51 birlikte, buz dağının görünmeyen kısmını oluşturduğunda çocuk suçluluğundaki artış çocuk
52 suçluluğuna yönelik önleyici ve müdahale edici hizmetlerin geliştirilmesini, bu nedenle çocuk
53 suçluluğunun nedenlerinin daha fazla araştırılması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

54 Çocukluk döneminde ortaya çıkan suç davranışına yönelik etkili müdahaleler, yetişkinlik döneminde
55 tekrarlanma olasılığı bulunan suç davranışının önüne geçebilme niteliği taşımaktadır. Bu sebeple,
56 çocukluk ve gençlik dönemlerinde ortaya çıkan suç davranışının nedenlerinin bilinmesi hem önleyici
57 tedbirler alınması hem de etkili müdahaleler yapılması bakımından oldukça önemlidir. Çocukların
58 yaşam alanında suça sürüklenmelerine neden olabilecek pek çok risk faktörü bulunmaktadır.
59 Suçlulukta etkili olduğu düşünülen bu çok sayıda faktörün etkisiyle, çocukların doğrudan suç
60 davranışına yönelebileceği tam olarak söylenemese de çocuğun suça sürüklenmesine neden
61 olabilecek risk etmenlerine karşı savunmasız duruma gelmesine zemin hazırlamaktadır. Temel ve
62 Aksoy (2005) çocuk suçluluğunun nedenlerini bireysel ve çevresel olarak iki grupta toplanabileceğini
63 belirtmektedir. Bireysel nedenler çocuk odaklı olup, çevresel nedenler aile, okul, akran, toplum gibi
64 etkenlerden oluşmaktadır. Baykara Acar (2009) ise çocuğu suça yönelten nedenleri mikro, mezo ve
65 makro boyutta ele alarak; çocuk ve ailesinden kaynaklı nedenleri mikro; okul, akran çalışma yaşamı
66 ve boş zamanların değerlendirilmesini mezo boyutta; yaşanan ülkenin sosyal ve ekonomik
67 politikaları, göç, sosyal ve kültürel yapı, medya , sosyal refah sistemi ve adalet sistemini makro
68 boyutta ele almıştır. Çocukların suça sürüklenme nedenlerini açıklayan bu farklı gruplamaların ortak
69 paydası çocuğun hem bir birey hem de içinde bulunduğu sistemler ve bu sistemler arasındaki
70 etkileşime göre değerlendirilmesi gerçeğidir. Ancak, bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesi
71 gereken çocuk suçluluğunun nedenleri bu araştırma kapsamında sadece ailesel özellikler ile
72 sınırlanmıştır. Bu nedenle aile odaklı olan bu çalışmada ergenlerin suç davranışı mikro boyutta
73 incelenmiştir. Öncelikli olarak ergenlerin suç davranışında ailenin önemi değerlendirilmiş daha sonra
74 ergenlerin suç davranışında etki olan ailesel faktörler incelenmiştir.

75

76 Çocuk suçluluğunda ailenin önemi

77

78 Çocuk suçluluğu ile aile arasındaki ilişki suçluluk alanı ile ilgilenen disiplinler tarafından kabul
79 görmektedir. Özellikle 1990'lı yıllardan itibaren gelişimsel kriminolojinin çalışmaları ile çeşitli ailesel
80 faktörlerin ve ebeveyn uygulamalarının çocuk suçluluğunun oluşumunda en önemli etken olduğu
81 vurgulanmıştır (Hoeve ve ark., 2008). Ailede ebeveynlerin sahip olduğu özellikler çocuğun ilk sosyal
82 deneyimlerinin oluşması ve kişiliğinin gelişmesi için önemli bir rol oynamaktadır. Aile içinde
83 ebeveynin çocuğa karşı olumsuz tutumu, yeterli değeri vermemesi, sağlıksız iletişim, çatışmalar,
84 şiddet, madde kullanımı, yetersiz denetim, suçlu bireyin bulunması gibi bir çok etken çocuğun
85 gelişimini olumsuz etkilemekte ve çocuğun suça sürüklenmesini kolaylaştırmaktadır (Semerci, 2011).
86 Bütünlüğünü bozan bir aile ya da ailede iletişimsizlik çocuğun hatalı sosyalleşmesine neden olabilir
87 (Aktaş, 2011). Suça sürüklenme nedenlerinden biri de hatalı sosyalleşmedir (Uluğtekin, 1991). Bu
88 nedenle ebeveynlerin değerlendirilmesi, yetersizliklerin belirlenmesi hem çocuğun yüksek yararı için
89 hem de suçun engellenmesi için çok önemlidir (Semerci, 2011). Yapılan araştırmalar çocuk
90 suçluluğunun büyük bir bölümünün ebeveyn sevgisi ve bakımının olmadığı ailelerden geldiğini
91 göstermektedir (Okorodudu, 2010).

92 Çocuk suçluluğunun önlenmesine yönelik Uluslararası sözleşmelerde ailenin önemi
93 vurgulanmaktadır. Uluslar arası sözleşmelerden biri olan Riyad İlkeleri çocuk suçluluğunun
94 önlenmesi için geçerli ve uygulanabilir ilkeleri en kapsamlı bir şekilde ortaya koymaktadır. Riyad
95 İlkeleri'nde çocuğun sosyalleşme sürecinde aileye vurgu yapılmış ve çocuk suçluluğunun
96 önlenmesinde ailenin gereksinimlerinin karşılanmasının (11. Madde), aile bütünlüğünün
97 korunmasının (12. Madde), istikrarlı ve huzurlu aile ortamının sağlanmasının (13. Madde) önemine
98 yer verilmiştir.

99 Yelken (2011) suç davranışının önlenmesinde suç öncesi, suçun işlenmesi süreci ve suç sonrası
100 çalışmalarının önemli olduğunu vurgulamaktadır. Suçun işlenmesi sürecinde daha çok adli
101 çalışmaların, suç sonrası süreçte ise rehabilitasyona yönelik çalışmaların etkili olduğu ancak her iki
102 süreçteki çalışmada da suç davranışının sergilenmiş olması nedeniyle suç davranışının
103 engellenemeyeceği belirtilerek suç öncesi çalışmaların daha önemli olduğunu belirtmiştir. Bu
104 nedenle suç öncesi süreçlere daha fazla dikkat edilmesi ve toplumsal refah ve bireylerin sağlıklı
105 gelişimlerinin desteklenmesinin gerekli olduğu vurgulayarak çocukluk dönemindeki ilk
106 toplumsallaşma kurumu olan ailenin önemine dikkat çekmiştir.

107

108 Çocuk suçluluğunda etkili olan ailesel faktörler

109

110 Ailelerin değerlendirilmesi, ailenin işlevselliğini yerine getirmede yaşadığı sorunların belirlenmesi,
111 aileye yönelik müdahale edici ve güçlendirici hizmetlerin oluşturulması ve gerektiğinde çocukların
112 ailesi ve çevresi dışında güvenli bir ortamda büyümesinin sağlanması suçun engellenmesi açısından
113 önemlidir (Semerci, 2011). Bu nedenle ergenlerin suç davranışını inceleyen yurt içinde ve yurt
114 dışında bir çok araştırma yapılmıştır. Bu çalışmada, yapılan bu araştırmalar Türkiye ile sınırlı
115 tutularak araştırma sonuçları incelenmiş ve suça sürüklenen ergenlerin aile özellikleri
116 değerlendirilmiştir. Türkiye'de 1923-2015 yılları arasında yapılan bu araştırmalar toplamda 385
117 makale, 170 tez ve 114 kitabı kapsayarak yayınlanmıştır (Yaman ve Acar, 2016). Bir çok farklı
118 disiplinin ele aldığı araştırmalarda ergenlerin suça sürüklenmesinde hem bireysel hem çevresel

119 nedenler mikro, mezzo ve makro boyutta ele alınarak farklı değişkenler ile suç davranışı arasındaki
120 ilişki ve etki incelenmeye çalışılmıştır.

121 Semerci (2011) çocukların suça sürüklenmesinde aileye ilişkin bazı özelliklerin öne çıktığını
122 belirtmektedir. Ailenin birliktelik ve dağılık olması, sosyoekonomik ve kültürel düzeyi, çocuğun ilk
123 sosyal deneyimini oluşturmada ve çocuğun kişiliğinin gelişmesinde önemli bir rol oynamaktadır.
124 Ebeveynlerin çocuklara yönelik tutumları, çocuğa verilen değer, aile içi şiddet ve madde kullanımı,
125 ailede suçlu bireylerin bulunması gibi faktörler çocuk üzerinde olumsuz etki yaratmaktadır. Ailenin
126 çocuk üzerinde kontrolünü kaybetmesi çocuğun suç risklerine daha fazla yönelmesine neden
127 olmaktadır. Hablemitoğlu (2011) da suç davranışında etkili olan benzer ailesel faktörlere
128 değinmektedir. Buna göre ekonomik güçlük, boşanma sonrası dağılma tehlikesi geçirmesi veya
129 kayıpların yaşanması, aile içi şiddet, kalabalık aileler, yetersiz aile denetimi, zayıf aile bağları, ailede
130 suça eğilimli modellerin bulunması gibi ailesel faktörlerin bulunması durumunda çocuklar suça
131 sürüklenmektedir. Temel ve Bayraktar (2009)'ın da belirttiği gibi, suçluluk üzerine yapılan
132 araştırmalarda suça sürüklenen ergenlerin aile özelliklerinden aile büyüklüğünün, parçalanmasının,
133 gelir ve eğitim durumunun, ailenin çocuğu ihmal ve istismar etmesinin ve aile içi ilişkilerin ön plana
134 çıktığı görülmüştür.

135

136 **Ailenin kalabalık olması**

137

138 Ailenin kalabalık olması aile yapısından ziyade ebeveynler dışında bulunan çocuk sayısı ile ilgilidir,
139 kısacası çok çocukluluktur. Ergenlerin suça sürüklenmesindeki en önemli ailesel faktörler arasında
140 çok çocuklu aile yapısı karşımıza çıkmaktadır. Çocuk sayısının artması ile ailede çocuklara sunulan
141 sosyal, duygusal ve ekonomik imkanlar azalmakta özellikle ebeveyn ilgi ve desteği azalmaktadır.
142 Bunun sonucu olarak çocuğun gelişimi ve gözetimi ebeveynler tarafından daha kısıtlı
143 yapılabilmektedir. Çocuğun ihtiyaçlarının yeterli düzeyde karşılanamaması sonucunda da çocuk suç
144 davranışına sürüklenmesine neden olan riskler ile daha fazla karşı karşıya kalabilmektedir. Temel ve
145 Bayraktar (2009) ailede çok çocukluluğun bir yandan çocuklara ayrılan zamanın azalmasına neden
146 olduğunu diğer yandan çocuklarla sağlıklı iletişim kurulması hususunda güçlük yarattığını
147 belirtmektedir. Yurt dışında yapılan araştırmalar da çok çocuklu aile yapısı ile suç ilişkisini ortaya
148 koymaktadır. West (1973) yapmış olduğu araştırmalarda dört ve daha fazla kardeşten oluşan
149 ailelerde suç oranının önemli bir seviyede arttığı bulgusuna ulaşmıştır (Yavuzer, 1981).

150 Güral (2009)'ın Erzurum İli'nde Çocuk Şubeye suç nedeniyle sevki yapılan 230 çocuk ile ilgili
151 yaptığı araştırmada çocukların % 61'inin 5 veya üzeri sayıda kardeşe sahip olduğu, %19.1'inin 4
152 kardeşi bulunduğu, %11.3'ünün 3, %7.4'ünün 2, %1.7'sinin ise tek kardeşi olduğu belirlenmiştir.
153 Yapılan çalışmada tek çocuklu vakaya rastlanmamıştır. Benzer bir çalışma da Erdoğan (2011) 'ın
154 çalışmasında bulunmuştur. Bu araştırma sonucuna göre çocukların % 38'inin 5 ve üzeri kardeş
155 sayısına sahip olduğu, % 14'ünün 4 kardeş, % 20' sinin 3 kardeş, % 8'inin 2 kardeş, % 8'inin tek
156 kardeşli olduğu belirlenmiştir. Şahinli (2012)'nin 71 hükümlü çocuk ile yaptığı araştırmada tek
157 çocuklu aileye sahip bireyin bulunmadığı ile birlikte % 35'inin 5, % 21'inin 4, % 31'inin 3, % 13'nün
158 2 çocuklu aileye sahip olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Hükümlü çocuklar ile yapılan bir diğer
159 araştırmada da çocukların büyük bir bölümünün 3 çocuklu (%19,7) ve 4 çocuklu (%17,9) ailelerden
160 geldiği saptanmıştır (Dinç, 2013). Yakın zamanda yapılan araştırma sonuçları da var olan durumun
161 değişmediğini, suça sürüklenen çocukların genellikle çocuk çocuklu ailelerden geldiğini
162 göstermektedir. Şengün Afşin tarafından 2017 yılında yapılan araştırmada suça sürüklenen

163 çocukların büyük bir çoğunluğunun (%87,04) dört ve üstü kardeşe sahip olduğu bulgusuna
164 ulaşılmıştır (Şengül Afşin, 2017).

165

166 **Aile bütünlüğünün bozulması**

167

168 Aile bütünlüğünün bozulması, parçalanması ebeveynlerin boşanması, ebeveyn terki veya ayrılığı,
169 ebeveynlerden biri yada ikisinin vefatı ile söz konusu olmaktadır. Aile bütünlüğünün
170 bozulmasından etkilenen çocuğun yaşam koşullarında psikolojik, sosyal ve ekonomik farklılıklar
171 oluşmaktadır. Yaşanan bu farklılıklar nedeniyle çocuğun zorlanması durumunda davranış sorunları
172 gelişebilmektedir. Ancak çocukla kalan ebeveyn ya da yetişkinlerin çocuğun ihtiyaçlarını karşılama
173 konusunda sağlıklı tutum ve davranış sergilemesi durumunda aile bütünlüğünün bozulmasından
174 dolayı yaşanan olumsuzluklar en aza indirilebilir ve çocuğun sağlıklı gelişimi desteklenebilir. Bu
175 nedenle aile bütünlüğünün bozulmasının öneminden ziyade sonrasında yaşanan süreç daha
176 önemlidir. Ergenlerin suç davranışını araştıran bazı çalışmalarda da aile bütünlüğünün bozulmasının
177 suç davranışı arasında pozitif ilişkinin bulunduğu belirtilmesine rağmen bazı araştırmalar da tam
178 tersi yönde bulgular saptanmıştır. Bunun temel nedenini aile bütünlüğünün bozulması sonrasında
179 çocuğun karşı karşıya kaldığı sosyal destek sisteminin yeterli düzeyde olup olmama durumu
180 açıklamaktadır

181 Uluğtekin (1991)'in hükümlü çocuklarla ilgili yaptığı araştırma sonuçlarında aile bütünlüğünün
182 bozulması ile suç ilişkisi desteklenmektedir. Araştırma sonucuna göre suça sürüklenen çocukların
183 yaklaşık % 40'ının aile bütünlüğünün bozulduğu, bu çocukların da % 30'unun ebeveyn boşanması
184 yaşadığı belirlenmiştir. Benzer bir araştırma da Çoban (2012) tarafından yapılmış olup
185 sosyoekonomik ve kültürel farklılıkları bulunan beş ildeki çocuk merkezi ve eğitim evlerinde kalan
186 240 çocuk ile yapılan çalışmada suç davranışı ile aile bütünlüğünün bozulması arasında anlamlı bir
187 ilişki bulunmuştur.

188 Son yıllarda yapılan araştırmalar ise aile bütünlüğünün bozulması ile suç ilişkisini desteklememektedir.
189 Erdoğan (2011)'in suç nedeniyle yargı sürecinde bulunan ve yargı süreci tamamlanmış 50 çocuk ile
190 ilgili yaptığı araştırmada çocukların % 70'inin ebeveynleri ile birlikte yaşadığını, % 12'sinin
191 ebeveynlerinin boşandığı bulgusuna ulaşılmıştır. Benzer bir çalışma da Kara ve arkadaşları
192 tarafından yapılmış olup suça sürüklenen çocukların büyük bir çoğunluğunun (%97) ebeveynlerinin
193 birlikte olduğu ve ebeveynleri ile birlikte yaşadığı belirlenmiştir (Kara ve ark., 2011). Şahinli (2012)
194 de çalışmasında benzer bir sonuç bularak hükümlü çocukların sadece % 33'ünün ailesinin
195 parçalanmış olduğunu, çocukların çoğunun ebeveynlerinin sağ ve birlikte yaşadığı sonucuna
196 varmıştır. Turan (2012)'in 2005-2009 yıllarında Gaziantep İl'inde çocuk şubeye sevk edilen
197 çocuklara yönelik kayıtları inceleyen bir çalışmasında çocukların büyük bir çoğunluğunun kendi
198 ailesi ile birlikte yaşadığı anlaşılmıştır. Benzer bir çalışma da 2013 yılında Dinç tarafından yapılmıştır.
199 Tutuklanma veya hüküm nedeniyle ceza infaz kurumlarında bulunan 173 çocuk ile yapılan bu
200 araştırmada çocukların büyük bir çoğunluğunun (% 86,7) ebeveynlerinin sağ olduğu belirlenmekle
201 birlikte ebeveynleri sağ olan çocukların % 88'inin ebeveyn birlikteliğinin devam ettiği sonucuna
202 ulaşılmıştır (Dinç, 2013). Turceroğlu (2015) ise yapmış olduğu çalışmada aile bütünlüğünün
203 bozulmasının suç davranışı ilişkisinden ziyade mükerrer suç davranışına olan ilişkisini incelemiş ve
204 mükerrer suç davranışı sergileyen çocukların yarıya yakınında (% 44) bozulmuş aile bütünlüğü
205 olgusu belirlenirken tek suç nedeniyle ceza infaz kurumunda bulunan çocukların % 11'inin aile
206 bütünlüğünün bozulduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu bulgu aile bütünlüğünün bozulması ile suç

207 davranışı ilişkisinin zayıf olmasına karşın tekrarlanan suç davranışı ile ilişkisinin olabileceğini
208 düşündürmektedir. Son yıllarda yapılan bir araştırma sonucuna göre de suça sürüklenen çocukların
209 % 98'inin ebeveyn birlikteliğinin devam ettiği ve % 78'inin de çekirdek ailesi ile birlikte yaşadığı
210 belirlenmiştir (Şengül Afşin, 2017).

211

212 **Ailenin sosyoekonomik ve kültürel seviyesi**

213

214 Suça sürüklenen çocuklar ile ilgili yapılan araştırmalarda aile özellikleri incelendiğinde ailelerin daha
215 çok alt sosyoekonomik seviyede olduğu ve ebeveynlerin eğitim düzeylerinin düşük olduğu
216 belirlenmiştir.

217 Türkiye'de çocuk suçluluğu üzerine yapılmış olan en kapsamlı ilk araştırmalardan biri olan Yavuzer
218 (1981)' in hükümlü çocuklar ile ilgili yaptığı çalışmada çocukların % 69' unun alt sosyoekonomik
219 seviyedeki aileye sahip oldukları belirlenmiştir. 1981 yılından itibaren sosyoekonomik düzey ile suç
220 ilişkisinde belirgin bir farklılaşmanın olmadığı görülmektedir. Son yıllarda yapılan araştırma
221 sonuçlarına bakıldığında; Şahinli (2012)' nin 71 hükümlü çocuk ile yapmış olduğu çalışmada
222 çocukların % 67' sinin alt sosyoekonomik seviyede bulunduğu ve yoksul ailelerden geldiğini
223 saptanmıştır. Saruç ve Kayma Güneş (2014)' in yapmış olduğu bir diğer araştırmada da 2010 yılında
224 çocuk mahkemesinde yargı sürecinde bulunan 486 ergenin kayıtları incelenmiş ve suç nedeniyle
225 yargı sürecinde bulunan geçlerin % 64' ünün orta, % 29'unun alt, % 7'sinin ise üst sosyoekonomik
226 seviyede bulunduğu belirlenmiştir. Tutuklu ve hükümlü çocuklarla yapılan bir araştırmada da benzer
227 sonuçlar bulunmuş olup çocukların % 59,5' inin açlık, % 95' inin ise yoksulluk sınırının altında bir
228 yaşantısının olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sosyoekonomik durum ile suç davranışı arasındaki ilişki
229 mükerrer suç ile bulunmaktadır (Dinç, 2013). Tunceroğlu (2015)' nun hükümlü çocuklar ile yapmış
230 olduğu araştırmada suça sürüklenen çocukların % 8' inin açlık, % 58' inin ise yoksulluk sınırının
231 altında yaşadığı, mükerrer suç davranışı sergileyen çocuklarda ise sosyoekonomik seviyenin daha
232 düşük olduğu ve % 68' inin yoksulluk sınırının altında bir yaşam sürdüğü bulgularına ulaşılmıştır.
233 Şengül Afşin (2017)' in suça sürüklenen çocuklarla yapmış olduğu araştırma sonuçları da benzer
234 nitelikler göstermektedir. Araştırma sonuçlarına göre çocukların büyük bir çoğunluğunun alt
235 sosyoekonomik seviyede bulunduğu belirlenerek 1500 TL altında aile geliri bulunan çocukların
236 oranının % 81,48 olarak bulunmuştur. Sonuçlar açlık ve yoksulluk sınırlarına ilişkin resmi veriler ile
237 karşılaştırıldığında [(1504 TL açlık sınırı, 4901 TL yoksulluk sınırı (Türkiye İstatistik Kurumu, 2017)]
238 çocukların büyük bir bölümü açlık sınırında yaşamaktadır.

239 Ebeveynlerin eğitim durumu düştükçe çocuğun eğitiminde ve gelişiminde yetersizlikler yaşanmakta,
240 çocuğun gelişimi ebeveynler tarafından yeterli düzeyde desteklenememekte, hatta çocuk eğitiminde
241 pedagojik olmayan davranışlar sergilenmektedir. Bu durum çocuğun gelişimini olumsuz etkileyerek
242 çocukta davranış sorunları gelişmesine neden olmaktadır. Bunun sonucunda da aile ortamında
243 yeterli düzeyde desteklenemeyen çocuğun suç unsurları ile karşı karşıya kalma ve suça sürüklenme
244 riski de artmaktadır. Özellikle toplumsal kültüre bağlı olarak çocukların bakımında ve gözetiminde
245 daha fazla sorumluluk alan annelerin eğitim durumunun düşük olması ergenlerin suça sürüklenme
246 riskini arttırmaktadır. Ereş (2009) çocukların ve ailelerinin karşılaştıkları problemlerle baş etme
247 becerilerinin kazanabilmesi için özellikle ebeveynlerin eğitiminin önemli olduğunu, çocuğun sağlıklı
248 gelişimi için ebeveynlerin tutarlı ve sağlıklı tutum sergileyebilmesi için de eğitim etkili olduğunu ifade
249 etmektedir.

250 Ebeveynlerin eğitim düzeylerine ilişkin araştırma bulgularına bakıldığında ebeveynlerin eğitim
251 düzeylerinin düşük olduğu, özellikle anne eğitim düzeyinin babaninkinden daha düşük olduğu
252 sonuçlarına varıldığı görülmüştür. 2010 yılında Diyarbakır Çocuk Şube'ye suç nedeniyle sevki
253 yapılan 100 çocuk ile yapılan çalışmada çocukların % 94'ünün annesinin, %81'inin babasının
254 eğitim seviyesi ilköğretim ve altı olarak bulunmuş olup, annelerin eğitim seviyesi babalarinkinden daha
255 düşük olduğu belirlenmiştir (Kara ve arkadaşları, 2011). Hükümlü çocuklarla yapılan bir çalışmada
256 çocukların babalarının ilköğretim ve daha altında bir eğitim düzeyine sahip olanların oranı yaklaşık %
257 70 olarak belirlenirken annelerin eğitim düzeylerinin babalarinkinden daha düşük olduğu, annelerin
258 ilköğretim ve altındaki bir eğitim düzeyinde bulunma oranı % 90 olarak saptanmıştır (Şahinli, 2012).
259 Tutukluluk veya hüküm nedeniyle ceza infaz kurumlarında bulunan 173 çocuk ile yapılan bir diğer
260 çalışmada ebeveynlerin eğitim düzeyine ilişkin en yüksek oran ortalama % 38,4 ile ilköğretim olarak
261 belirlenmiştir. Ayrıca çalışmada eğitim durumu lise (% 6,1) ve üniversite (% 1,7) olanların toplamı
262 yalnızca okuyamaz olmayanların (%25,1) oranının üçte biri kadar bulunmuştur (Dinç, 2013). Son
263 yıllarda yapılan araştırma sonuçları da ebeveyn eğitim düzeyi ile suç davranışı arasındaki ilişkiyi
264 desteklemektedir. Şengün Afşin (2017)' in suça sürüklenen 102 çocukla yaptığı çalışmada
265 babalarının büyük bir çoğunluğunun (% 71,57) ilköğretim seviyesinin altında bir eğitim düzeyinde
266 bulunurken, annelerin eğitim seviyesinin babalardan daha düşük olduğu sonucuna varılarak
267 annelerin % 84, 31'inin ilköğretim seviyesinin altında bir eğitim seviyesinde olduğu saptanmıştır.

268

269 **Ailede suç olgusu bulunması ve ailenin çocuğa yönelik ihmal ve istismarı**

270

271 Ebeveynlerin çocukları disipline yöntemi olarak pedagojik olmayan ve çocuğun gelişimini olumsuz
272 etkileyebilecek her türlü tutum ve davranış çocuk ihmal ve istismarıdır. Çocuk hayatında öğrendiği
273 birçok şeyi ailesini gözlemleyerek ve model alarak öğrenmektedir. Sosyal öğrenme yollarından biri
274 olan taklit etme ile davranış ve tutum geliştiren çocuğun ailesinde suça ilişkin olguların varlığı bu
275 nedenle önemli bir etkidir (Temel ve Bayraktar, 2009). Aile bireylerinin özellikle ebeveynlerin
276 sergilemiş olduğu suç davranışları ile çocuklarının sosyal, bilişsel ve ahlak gelişimini olumsuz
277 etkilemesi de bir tür çocuk ihmal ve istismarıdır. Çünkü suç kavramını ailesinin yüklemeleri ile
278 öğrenen çocuk ileri ki süreçte suç davranışı sergileyebilmektedir. Suça sürüklenen çocuklar ile
279 yapılan araştırmalar incelendiğinde araştırma kapsamlarında çocuk istismarı üzerine araştırmaların az
280 olduğu görülmekle birlikte fiziksel istismar dışında diğer istismar türleri olan duygusal, cinsel,
281 ekonomik istismara yönelik araştırma bulgularının bulunmadığı; genellikle araştırmaların ailedeki
282 diğer bireylerde suç davranışının bulunup bulunmadığına yönelik olarak yapıldığı görülmektedir.
283 Yavuzer (1981)' in 214 hükümlü çocuk ile yapmış olduğu çalışmada ebeveynlerin çocukların %
284 86,9' ununu fiziksel şiddet ile cezalandırdıkları, ebeveynlerden özellikle babanın (% 66,4) fiziksel
285 cezalandırmada bulunduğu saptanmıştır. Şahinli (2012)' nin ceza infaz kurumunda bulunan suça
286 sürüklenen çocuklar ile yapmış olduğu araştırma sonuçları da ailede suç davranışının önemine dikkat
287 çekmektedir. Araştırma sonuçlarına göre çocukların yarısından fazlasında (% 51,4) en az bir aile üyesi
288 daha önceden suça karışmıştır. Tunceroğlu (2015) da yapmış olduğu çalışmada ailede suç
289 unsurunun mükerrer suç davranışına etkide bulunduğu vurgulanmaktadır. Buna göre mükerrer suç
290 davranışı sergileyen çocukların %82' sinin birinci dereceden aile fertleri yani anne, baba ve
291 kardeşlerinin bir suç isnadı ile adli birimlerde kaydının bulunduğu, ayrıca çocukların büyük bir
292 çoğunluğunun (% 61) aile içi fiziksel şiddete maruz kaldığı bulunmuştur.

293

294 **Aile içi ilişkiler**

295

296 Uluğtekin (1991)' e göre çocukların toplumsallaşma sürecinin temeli olan ebeveynlerin tutum ve
297 davranışları çocukların sağlıklı ya da sağlıksız toplumsallaşmasına neden olmaktadır. Sağlıksız
298 toplumsallaşma sürecinde olan çocuğun ileriki yaşantılarda da suç olgusu ile karşı karşıya kalması söz
299 konusu olabilmektedir.

300 Çocukların suça sürüklenmesinde etkili olan aileye ilişkin niteliksel faktörler ailenin yapısal (aile
301 yapısı, sosyoekonomik durumu vs) özelliklerinden daha önemlidir. Çocuğun kontrolü ve çocuk
302 ebeveyn ilişkisi ailenin niteliksel faktörleridir. Düşük ya da aşırı kontrol ve disiplin çocukların suça
303 sürüklenmesinde yüksek risk oluşturmaktadır. Çocuk ebeveyn ilişkisinde de olumsuz duyguların
304 bulunması suç davranışı ile yakından ilişkilidir. Çocuğun ebeveynlerine karşı saygı, kabul edici ve
305 güvene dayalı duygular geliştirmesi, aynı şekilde ebeveynlerin çocuğa karşı aynı duygulara sahip
306 olması sağlıklı aile içi ilişkilerin bulunduğunu göstermektedir (Junger, 2009).

307 Ebeveynliğin en önemli prensibi çocuğun bakımından sorumlu yetişkinlerin ilgili ve sevecen olması
308 ile çocukların başarılı ve fonksiyonel yetişkinler olmasının sağlanmasıdır (Dangi ve Witt, 2016). Bu
309 nedenle çocuğun içinde yetiştiği aileye ilişkin özellikler çocuğun sağlıklı gelişiminde büyük bir öneme
310 sahip olmaktadır. Aile bireylerinden özellikle bakım veren kişilerden ilgi, sevgi, sıcaklık, şefkat,
311 destek, bakım, korunma gibi ihtiyaçları karşılanan çocuklar daha sağlıklı gelişim gösterirken, bu
312 temel ihtiyaçları karşılanmayan ya da yeterli düzeyde karşılanmayan çocuklar sağlıksız gelişim
313 gösterebilmektedir. Akyüz (2000) olumsuz aile içi ilişkilerin, aile bireylerinin birbirlerine karşı
314 gösterdikleri olumsuz tutum ve davranışların çocukların hem olumsuz gelişim göstermesinde hem
315 de suça sürüklenmesinde önemli etkenler olduğunu belirtmektedir. Temel ve Aksoy (2005) da aile
316 içinde çatışma ve kavgaların yaşanmasının, çocukların aile bireylerinden özellikle ebeveynlerinden
317 sevgi görmemesinin, ebeveynleri tarafından reddedilmesinin suça sürüklenme risklerini arttıracığını
318 belirtmektedir.

319 Schaefer (1959)'a göre ebeveyn davranışının iki temel değişken vardır. Bunlardan birincisi kabul-ret
320 boyutu (5) ani sevgi değişeni diğeri ise içe denetim ve özerklik boyutu yani kontrol değişenidir. Birinci
321 boyut sıcak (kabul edici ya da onaylayıcı) ya da düşmanca (reddedici ya da onaylamayıcı) olabilen ana
322 baba davranışları üzerinde odaklanır (Gander ve Gardiner, 1998; Duyan, 2011). Rohner (2004)'a
323 göre çocukları ebeveynleri tarafından kabul veya red edilmeleri kadar etkileyen başka hiç bir yaşantı
324 bulunmamaktadır. Ebeveynler tarafından kabul ve reddedilme çocukların duygusal, davranışsal,
325 sosyal ve bilişsel gelişimini ayrıca yetişkinlikte psikolojik uyumu etkilemektedir. Rohner, Khalaque
326 ve Cournayer (2012)'e göre ebeveyn kabulünü sıcaklık, sevgi, bakım, rahatlık, ilgi, destek ve temel
327 sevginin oluşturduğunu; ebeveyn reddini ise ebeveyn kabulünde yer alan olumlu duyguların,
328 davranışların ve tutumların olmaması ile fiziksel ve psikolojik açıdan zararlı davranışların
329 oluşturduğunu belirtmektedir.

330 Çocuk suçluluğu üzerine yapılan araştırmalar suça sürüklenen çocukların aile içi ilişkilerinde sağlıksız
331 yapıların bulunduğunu göstermektedir. Baykara Acar (2004) 'ın 30 hükümlü çocuk ile görüşme
332 tekniği ile yaptığı çalışmada çocukların ailelerine karşı olumlu bir iletişimin bulunmadığı, çocukların
333 yarısının ebeveynlerini ilgi konusunda yetersiz algıladığı, aile içinde duygu ve düşüncelerini
334 paylaşacağı bir bireyin bulunmadığı görülmüştür. Kara , Demircan ve arkadaşları (2011) 2010 yılında
335 Diyarbakır İl'inde çocuk şube tarafından işlemleri devam eden 100 suça sürüklenen çocuğun
336 kayıtlarını incelemiş ve çocukların büyük bir çoğunluğunun (% 79) problemlerini ailelerinden
337 herhangi bir bireyle paylaşmadığı, paylaşanların da anneleri (% 15) ile paylaşımının bulunduğu
338 belirlenmiştir. Şahinli (2012)' nin araştırma sonuçlarında hükümlü çocukların % 39, 4' ünün her iki
339 ebeveyn ile de duygu ve düşüncelerini paylaşmadığı sonucunun yanı sıra anne ile paylaşımın daha
340 fazla olduğu, ancak baba ile paylaşımın büyük ölçüde olmadığı bulunmuştur. Tunceroğlu (2015)

341 yapmış olduğu çalışmada aile içi ilişkilerin mükerrer suç davranışına etkisinin önemine dikkat
342 çekmiştir. Bu çalışmaya göre hükümlü çocukların büyük çoğunluğunun (% 76) aile ilişkilerini kötü
343 veya çok kötü olarak algıladıkları belirlenmiştir.

5
344 İkinci boyut olan denetim-özerklik boyutu ise ebeveynlerin davranış kurallarını yürütmede ne kadar
345 kısıtlayıcı ya da izin verici oldukları üzerine odaklanmaktadır (Gander ve Gardiner, 1998; Duyan,
346 2011). İzin verici olan ebeveynler çocuğun davranışlarını kısıtlamadığı için çocuğa özgürlük tanır,
347 zorlayıcı değildir. Ancak kısıtlayıcı kontrol sağlayan ebeveynler çocuğa karşı katıdır ve sürekli
348 kontrol ederek çocuğun davranışlarına müdahale eder, kendi isteklerini yapması için çocuğa baskı
349 yapar (Duyan, 2011). Kaner (2001)' in 15-18 yaş arasındaki 843 lise öğrencisi ile yapmış olduğu
350 araştırmada ebeveynlerin doğrudan kontrol davranışlarının azalmasıyla ergenlerin suç davranışlarının
351 arttığı, ebeveyn kontrolünün suçu yordamada önemli olduğu sonucuna varılarak ergenlerin
352 ebeveynlerin çocuklarının okul dışındaki zamanları kimlerle, nasıl, nerede geçirdikleri konularında
353 kontrolsüzlüklerinin ya da kontrolün az olmasının ergenlerin suç risklerine açık hale getirdiği
354 değerlendirilmiştir. Bu araştırmada bir diğer bulgu ise kız çocuklarında daha çok annesiyle, erkek
355 çocukların daha çok babasıyla dolaylı kontrolü (sevgiye, güvene, yakınlığa, beraberliğe dayalı ilişki)
356 suç davranışını önlemede etkili bulunmuştur. Sonuç olarak her iki ebeveyn kontrolü suç davranışını
357 önleyen etkenler olarak belirlenmiştir.

358 Balkaya ve Ceyhan (2007)'in lise eğitimine devam eden 1454 ergen ile yapmış olduğu araştırmada
359 demokratik ebeveyn tutumuna sahip olan ergenlerin suça sürüklenme risklerinin otoriter ve ilgisiz
360 ebeveyn tutumuna sahip ergenlerden daha düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca kendini
361 ailesinde mutlu hisseden gençlerin suç davranışı düzeylerinin daha düşük olduğu anlaşılmıştır.

362 Ebeveyn stilleri ve aile memnuniyeti ile suç davranışı arasındaki ilişkiyi inceleyen bir diğer araştırma
363 Cenkseven Önder ve Yılmaz (2012) tarafından yapılmış olup kontrol/ denetim boyutundaki artışın
364 suç davranışı göstermede düşüşe neden olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca aile içi ilişkilere ilişkin
365 ergenlerin aile doyumu incelenmiş olup aileden alınan doyumun ergen için suç davranışını
366 engellemede rol aldığı saptanmıştır.

367

368 **Tartışma ve Sonuç**

369

370 Çocuk suçluluğunu açıklanmasında aile odaklı çalışmaların yapılması son yıllarda ele alınmaya
371 başlanan bir konu olmuştur. Hiç bir çocuk suçlu doğmaz bakış açısıyla gelişen sosyolojik kuramlar
372 etrafında çocukların suça sürüklenmesinde, yetişkinlerin suç davranışını anlamada aile ortamı ve aile
373 özellikleri incelenmeye başlanmıştır. Bireyin ilk sosyalizasyon sürecinin ailede başladığı ve yaşam
374 boyu devam ettiği düşünüldüğünde ailenin önemi göz ardı edilemez. Bu nedenle çalışmamızda
375 Türkiye'de çocukların suça sürüklenme nedenlerini aile odaklı ele alan araştırmalar incelenmiş ve
376 suça sürüklenen çocukların aile özellikleri değerlendirilmiştir.

377 Araştırmalar suça sürüklenen çocukların aile özelliklerini ve bu ailesel özelliklerin suç davranışındaki
378 etkisini farklı şekillerde ele alıp sınıflandırmıştır. Yapılan araştırmalarda ailenin yapısal ve niteliksel
379 özelliklerine odaklanıldığı görülmüştür. Ailenin yapısal özellikleri olarak ailenin sosyoekonomik ve
380 kültürel düzeyi, ailenin birliktelik ve dağılık olması, aile büyüklüğü, ailede çocuk sayısı, ailede suçlu
381 birey bulunması, ailenin parçalanması, ihmal ve istismar gibi unsurlar ön plana çıkmaktadır. Ailenin
382 niteliksel özellikleri olarak da ebeveyn stilleri, kontrolü, aile içi iletişim, ebeveyn kabulü- reddi,
383 ebeveyne bağlanma gibi değişkenler ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle çalışmamızda aile özellikleri

384 ailenin büyüklüğü, parçalanması, sosyoekonomik ve kültürel seviyesi, ailede suç olgusu ve çocuğun
385 ihmal- istismarı, aile içi ilişkiler açısından ele alınıp incelenmiştir.

386 Aile yapısı ve çocukların suç davranışını inceleyen araştırmaların üzerinde durduğu konulardan biri
387 olan kalabalık aile yapısı genellikle çok çocukluk olarak ele alınmıştır. Literatürde çok
388 çocukluğun suç davranışına doğrudan etkisi bulunduğuna yönelik açıklamalar bulunmazken daha
389 çok dolaylı etki ile çok çocuklu yapının ailenin diğer özelliklerini olumsuz etkilediği ve sonuç olarak
390 da çocukların suça sürüklenme riskini arttırabileceği belirtilmektedir. Çok çocuklu olmak ailenin
391 sosyoekonomik açıdan daha çok zorlanmasına, ailede çocuklarla geçirilen kaliteli zamanın
392 azalmasına, ebeveynlerin çocukların her birine yeterli düzeyde zaman ayıramamasına, yeterli denetim
393 ve kontrolün sağlanamamasına neden olabilmektedir. İhtiyaçları yeterli düzeyde karşılanamayan
394 çocuklarda ileriki dönemlerde davranış sorunları gelişebilmekte ve suç riskleri ile daha fazla karşı
395 karşıya kalmaktadır. Yapılan araştırma sonuçları da suça sürüklenen çocukların genellikle dört ve
396 daha fazla çocuklu ailelerden geldiğini göstermektedir. Bu durum çok çocuklu olmanın suça
397 sürüklenme riskini arttırdığı düşündürmektedir.

398 Aile bütünlüğünün bozulmasının suç davranışına etkisi günümüzde tartışılan bir konudur.
399 Literatürde ölüm, boşanma, ayrılık ya da terk gibi nedenlerle aile bütünlüğü bozulmaktadır. Hatta
400 kimi kaynaklarda ailenin parçalanması olarak tanımlanmaktadır. Yapılan bazı araştırmalar suç ile aile
401 bütünlüğünün bozulması ilişkisini desteklerken bazı araştırmalar suça sürüklenen çocukların
402 çoğunun ailesinin birliktelik durumunun devam ettiğini göstermektedir. Bu durum aile
403 bütünlüğünün bozulmasının suç davranışına doğrudan etkisi yerine dolaylı etkisinin
404 bulunabileceğini göstermektedir. Ailenin birlikteliğinden ziyade aile bütünlüğünün bozulmasından
405 sonraki süreçte aileden alınan doyumun, aile içi ilişkilerin, çocuğun ihtiyaçlarının aile ortamında
406 karşılanıp karşılanmama durumunun daha önemli olduğunu düşündürmektedir.

407 Ailenin sosyoekonomik düzeyi ile çocukların suça sürüklenme ilişkisini inceleyen araştırmalar suça
408 sürüklenen çocukların genellikle alt sosyoekonomik seviyeden, hatta çoğunun açlık sınırındaki
409 ailelerden geldiğini göstermektedir. Çocuk suçluluğu ile ilgili yapılan ilk araştırma sonuçlarının
410 günümüzde yapılan araştırma sonuçları ile paralellik gösterdiği, bu sonuçlar zaman içinde
411 sosyoekonomik düzey ile suç ilişkisinde önemli bir farklılaşmanın olmadığını göstermektedir.

412 Ebeveynlerin eğitim durumu düştükçe çocuğun eğitiminde ve gelişiminde daha fazla yetersizlik
413 yaşanmaktadır. Ebeveynleri tarafından yeterli düzeyde desteklenemeyen çocukların suça sürüklenme
414 riski de artmaktadır. Araştırma sonuçları incelendiğinde suça sürüklenen çocukların ebeveynlerinin
415 eğitim durumunun ilkökul ve altında bir eğitim seviyesinde olduğu görülmektedir. Ortaya çıkan bir
416 diğer önemli sonuç da toplumsal kültüre bağlı olarak çocukların eğitiminde ve gelişiminde daha fazla
417 sorumluluk alan annelerin eğitim seviyesinin babalarinkinden daha düşük olduğudur.

418 Aile yapısı ve çocukların suç davranışını inceleyen araştırmaların üzerinde durduğu önemli
419 konulardan bir diğeri de ailede suç davranışı sergileyen başka bir bireyin bulunma durumudur.
420 Çocuk öğrendiği bir çok şeyi sosyal öğrenme metodu ile öğrenir. Bu nedenle aile içinde suç
421 davranışının varlığı ileri ki süreçte çocuğun suça sürüklenme riskini arttırmaktadır. Yapılan araştırma
422 sonuçları da bu durumu desteklemektedir. Araştırma sonuçlarına göre suça sürüklenen çocukların
423 yarısından fazlasının ailesinde de suç davranışı sergileyen bireyin bulunduğu belirlenmiştir. Ayrıca
424 ailede suçlu bireyin varlığının mükerrer suç davranışına da etkisi bulunmaktadır.

425 Suça sürüklenen çocuklarla yapılan araştırmalar incelendiğinde ihmal ve istismar ile suç ilişkisini
426 inceleyen araştırmaların yeterli düzeyde yapılmadığı görülmekle birlikte fiziksel istismar dışında diğer
427 istismar türlerine ilişkin araştırmalarında yapılmadığı **görülmektedir**. Yapılmış olan araştırma
428 sonuçlarına bakıldığında ise suça sürüklenen çocukların yarısından fazlasının fiziksel istismara uğradığı

429 görülmüştür. Yapılan araştırma sonuçları dikkate alındığında suça sürüklenen çocukların büyük
430 çoğunluğunun aile bütünlüğünün devam ettiği anlaşılmaktadır. Bu durum aile bütünlüğünden ziyade
431 aile içi ilişkilerin suça sürüklenmede daha önemli olduğu sonucunu doğurmaktadır. Bu nedenle aile
432 içi ilişkiler suçu engellemede en önemli unsurlardan biridir. Ailenin niteliksel özellikleri olarak ele
433 alınan aile içi ilişkiler çocuk- ebeveyn ilişkisini odak almaktadır. Çocuğun sağlıklı bir birey olarak
434 yetişmesi için gerekli tüm ihtiyaçlarının (sevgi, ilgi, güven, saygı, destek, şefkat, korunma, bakım,
435 denetim vb) aile içinde karşılanması ile suça sürüklenme riski azalmaktadır. Literatürde ebeveyn
436 kontrolü- denetimi, ebeveyn kabul- reddi, ebeveyne bağlanma, ebeveyn tutumu, ebeveynlik stilleri,
437 aile işlevleri, sağlıklı- sağlıksız iletişim gibi farklı değişkenlerle ele alınan ailenin niteliksel
438 özelliklerinin yurt içinde çok az sayıda araştırıldığı ayrıca yapılmış olan çalışmaların suça sürüklenen
439 çocukların aile içi ilişki düzeyine ilişkin algısı, ebeveyn kontrolü, ebeveyn tutumu konulu olduğu
440 görülmüştür. Yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında suça sürüklenen çocukların çoğunun aile içi
441 ilişkilerini yetersiz ve kötü olarak algıladığı anlaşılmaktadır. Bu durum suça sürüklenen çocukların
442 ihtiyaç duyduğu aile iletişiminin yeterli düzeyde karşılanmadığını ve bu konunun daha fazla
443 araştırılması gerekliliğini düşündürmektedir. Ebeveyn kontrolü ve tutumu üzerine yapılan araştırma
444 sonuçları ebeveynlerin dolaylı ve doğrudan kontrollerinin olmasının ayrıca demokratik ebeveyn
445 tutumunun suç davranışını önlemede etkili olduğunu göstermektedir.

446 Türkiye'de çocukların/ergenlerin suç davranışını odak olan çalışmaların genellikle suç nedeniyle adli
447 birimlerde olan çocuklarla yapıldığı görülmüştür. Daha önceden suç davranışı sergilemiş olan bu
448 çocuklar sadece çocuk suçluluğu buz dağının görünen kısmını oluşturmaktadır. Bu nedenle
449 çocukların suç davranışını açıklamak için sadece adli birimlerde bulunan çocukların değil çocukluk
450 döneminde bulunan bireyler ile araştırmalar yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca çalışmalarda
451 suça sürüklenen çocukların aile özelliklerinin daha çok betimsel istatistik verilerine dayandırıldığı,
452 ilişkisel veya nedensel analizlerin yapılmadığı görülmüştür. Bu nedenle çocuk suçluluğu ile ilgili
453 yapılacak araştırmalarda suçun nedenleri veya suça ilişkili değişkenlerin araştırılmasına ihtiyaç
454 duyulduğu düşünülmektedir.

455 Sonuç olarak çocukların suça sürüklenmesinde aile odaklı bir çok değişken bir araya gelerek etkili
456 olmaktadır. Ailenin hem yapısal hem de niteliksel özelliklerinden oluşan bu değişkenler ile ilgili
457 yapılan araştırmalar incelendiğinde ailelerin yapısal özelliklerine ilişkin bir çok araştırma yapılmasına
458 karşın ailenin niteliksel özelliklerine ilişkin yeterli düzeyde araştırma yapılmadığı ve suç ilişkisinin
459 aydınlatılmadığı görülmüştür. Hoeve ve arkadaşlarının ebeveynlik ve suç konulu olarak 1950 ve
460 2007 yılları arasında Amerika ve Avrupa'da yayınlanmış ve yayınlanmamış 161 çalışmanın meta
461 analizini yapmıştır. Suç davranışının varyansının % 11' ini ebeveynlikle ilgili değişkenler oluşturduğu
462 belirlenmesine rağmen analiz edilen çalışmalarda ebeveyne duyulan sıcaklık, ebeveyn desteği,
463 ebeveyn stilleri gibi çalışmaların çok az olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu Türkiye'de olduğu gibi
464 benzer bir durumun da yurt dışında yaşandığını göstermektedir. Çocukların suç davranışını etkileyen
465 etkenlerin daha iyi değerlendirilerek gerekli önleyici hizmetlerin yapılandırılabilmesi için suç
466 davranışını etkileyen ailenin niteliksel özelliklerine ilişkin daha fazla bilimsel araştırmalara ihtiyaç
467 duyulmaktadır.

468

469

Extended English Abstract

470 As it is in the whole world, juvenile delinquency, which manifests itself 4 an important problem
471 to be prevented in our country, has been the 4 subject of many researches on the causes of criminal
472 behavior and variables related to criminal behavior, as well as being in the center of 4 fferent
473 disciplines. In order to understand criminal behavior, which is a very complex concept, both the
474 individual and the living conditions of the individual must be determined. For this reason, the

475 family, the first social unit of the individual, is an important variable in crime-related scientific
476 research. Especially in order to understand juvenile delinquency, it is necessary to evaluate the
477 families which are an important factor in the development of the child. For this reason, in this
478 study, the importance of the family in juvenile delinquency was assessed and the focus of the
479 researches that investigated the behavior of juvenile delinquency in Turkey with a family-focused
480 perspective. Researches have focused on structural and qualitative characteristics of the family.
481 The structural features of the family include the socioeconomic and cultural level of the family,
482 crowded family, deterioration of integrity, the number of children in the family, the presence of
483 the criminal individual in the family, the fragmentation of the family, neglect and abuse.

484 When we look at the scientific researches on juvenile driven into crime in Turkey, it is seen that
485 children come from crowded families, their families' socioeconomic and cultural level is low,
486 there is a crime in the family and they are exposed to physical abuse within the family. Despite
487 the fact that descriptive statistics are used in these studies, these findings suggest that there is a
488 relationship between criminal behavior in children and such structural features of the family.
489 There are different explanations for the deterioration of family integrity in the data on family
490 structural features. While some researches support the inclusion of family integrity, some
491 investigations do not support this finding. Researches in Turkey do not support family integrity
492 and crime. Because, according to the results of the research, a large childhood of succulent children
493 continues to live with their family. This suggests that factors such as interest, love, trust, warmth,
494 and respect from the family are more important when living together with the family. Moreover, it
495 was found that there was not a sufficient research on the crime relation of domestic neglect and
496 abuse, and the existing researches also examined only the crime relationship with physical abuse.

497 When we look at the researches that family relationships, which are qualitative characteristics of the
498 family, and criminal behavior; very few studies have been conducted focusing on family
499 relationships. In these surveys, variables such as perception, parental control, parental attitudes
500 related to intrainduced family involvement were examined. According to the results of the
501 researches, it is understood that most of the juvenile driven into crime perceived the family
502 relationships as inadequate and bad. Research results on parental control and attitude show that
503 parental indirect and direct control is effective in preventing crime behavior of democratic parental
504 attitude.

505 As a result, many family-centered variables is important in juvenile delinquency. When examining
506 the researches related to these variables consisting of both structural and qualitative characteristics,
507 despite the fact that there are many researches on the structural characteristics of the families, it has
508 been seen that there is not sufficient research on the qualitative characteristics of the family and
509 that the criminal relation is not elucidated. More scientific research on the qualitative characteristics
510 of the family affecting criminal behavior is needed in order to better evaluate the factors that affect
511 children's crime behavior and to construct the necessary preventive services.

512

kaynakçasız

ORIJINALLIK RAPORU

% **7**

BENZERLIK ENDEKSI

% **3**

İNTERNET
KAYNAKLARI

% **1**

YAYINLAR

% **5**

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BIRINCIL KAYNAKLAR

1

Submitted to European University of Lefke

Öğrenci Ödevi

% **4**

2

www.bilgibu.com

İnternet Kaynağı

% **1**

3

www.tbmm.gov.tr

İnternet Kaynağı

% **1**

4

**Hersen. Encyclopedia of Behavior Modification
and Cognitive Behavior Therapy**

Yayın

% **1**

5

www.mitosweb.com

İnternet Kaynağı

% **1**

6

www.eab.org.tr

İnternet Kaynağı

% **1**

Alıntıları çıkart

Kapat

Eşleşmeleri çıkar

< %1

Bibliyografyayı Çıkart

Kapat